

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valintaesitys

27.1.2026

Dnro: EURA 2021/211395/09
02 01 01/2025/ESAELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

Ihmisen kokoinen työ – lastensuojelun sijaishuollon asuinyksiköiden työntekijöiden
väkivaltakokemukset näkyväksi lasten ja nuorten parhaaksi

Hakijan virallinen nimi

Pesäpuu ry

Hakemusnumero

211395

Saapumispäivämäärä

12.09.2025

Alkamispäivämäärä

01.08.2026

Päättymispäivämäärä

31.07.2028

Viranomaisen

Itä-Suomen elinvoimakeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Etelä-Savon et. 5.1 Turvaverkkoja nuorten
tulevaisuuteen kehittämishankehaku

Hakuilmoituksen tunnus

ESAELY-104

Käsittelijä

Niina Maria Suorsa

Toimintalinja

5 Sosiaalisten innovaatioiden Suomi

Erityistavoite

5.1 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

Tukimuoto

Työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyvä kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Kun henkilöstö voi hyvin, lapsi voi paremmin – turvallinen sijaishuolto kaikille.

Ihmisen kokoinen työ – lastensuojelun sijaishuollon asuinyksiköiden työntekijöiden väkivallan kokemukset
näkyväksi lasten ja nuorten parhaaksi -hankkeessa vahvistetaan lastensuojelun sijaishuollon asuinyksiköissä

työskentelevien ammattilaisten työhyvinvointia, jotta palvelujärjestelmä kykenee vaikuttavasti ja pitkäjänteisesti vastaamaan sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin.

Sijaishuollon asuinyksiköissä työskentelevät työntekijät kokevat erimuotoista väkivaltaa tai sen uhkaa sekä altistuvat muutoin työssään toistuvasti väkivallalle. Toistuvista ja pitkäaikaisista väkivaltakokemuksista voi seurata kuormitusta, työuupumusta, traumatisoitumista, sairauspoissaoloja – pahimmillaan hakeutuminen toiselle alalle tai pysyvä työkyvyttömyys.

Hankkeessa tehdään näkyväksi sijaishuollon asuinyksiköiden työntekijöiden kokema väkivalta sekä vakivaltatilanteille altistuminen digitaalisen päiväkirjan avulla. Asuinyksikön henkilöstön ja nuorten sekä muiden ammattilaisten kanssa kehitetään arjen tarpeisiin vastaava työväline, joka auttaa väkivallan ennaltaehkäisyssä, väkivaltatilanteissa toimimisessa sekä väkivaltakokemusten jälkihoidossa sijaishuollon asuinyksiköissä.

Hankkeessa tehdään näkyväksi sijaishuollon asuinyksiköiden työntekijöiden kokema väkivalta sekä vakivaltatilanteille altistuminen digitaalisen päiväkirjan avulla. Asuinyksikön henkilöstön ja nuorten sekä muiden ammattilaisten kanssa kehitetään arjen tarpeisiin vastaava työväline, joka auttaa väkivallan ennaltaehkäisyssä, väkivaltatilanteissa toimimisessa sekä väkivaltakokemusten jälkihoidossa sijaishuollon asuinyksiköissä.

Väkivallan näkyväksi tekeminen ja siihen vastaaminen lisäävät pysyvyyttä ja jatkuvuutta sijaishuollossa ja vahvistavat työntekijöiden jaksamista ja hyvinvointia. Tällä on suoraan yhteys sijaishuollossa asuvien lasten hyvinvointiin ja siihen, miten heidän päihde- ja mielenterveysongelmiinsa pystytään sijaishuollossa vastaamaan.

Hankkeen toimenpiteet

Hankeaika on 08/2026–07/2028. Hankkeeseen palkataan kaksi hanketyöntekijää (1,5 henkilötyövuotta). Toinen tekee hankkeessa töitä 80 prosentin työpanoksella ja toinen 70 prosentin työpanoksella.

Työpaketti 1:

Hankkeen aloitus (08–09/2026)

- Hanke käynnistyy hanketyöntekijöiden rekrytoinnilla, hankeajan tarkemman suunnitelman ja aikataulutuksen tekemisellä, hankkeen aloituksesta viestimisellä laajasti, ohjausryhmän kokoamisella sekä aloitustapaamisilla (etänä/livenä) hankekumppaneiden ja ohjausryhmän kanssa.
- Hanketyöntekijät järjestävät aloitustilaisuuden (etänä) kaikille Etelä-Savon hyvinvointialueen alueella toimiville kohderyhmille. Tilaisuudessa kerrotaan hankkeen tarkoituksesta, tavoitteista ja toiminnoista.

Digitaalisen päiväkirjan laatiminen (09–10/2026)

- Hanketyöntekijät kokoavat taustamateriaalia digitaalisen päiväkirjan laatimiseksi (aikaisemmat tutkimukset ja kokemustieto).
- Hanketyöntekijät laativat päiväkirjan kysymykset yhdessä hankekumppaneiden kanssa.
- Hanketyöntekijät rakentavat digitaalisen päiväkirjan kyselyalustalle.

Digitaalisen päiväkirjan täyttäminen (10–12/2026)

- Hanketyöntekijät valmentavat sijaishuollon asuinyksiköiden työntekijät päiväkirjan täyttämiseen yksikkökohtaisesti (3–5 valmennustapaamista etänä, valmennukset tallennetaan työntekijöiden tueksi).
- Asuinyksiköiden työntekijät täyttävät anonyymisti päiväkirjaa 12 työvuoron ajan neljän viikon aikana. Päiväkirjassa kysytään muun muassa väkivallan muodoista, tilanteista, toistuvuudesta, riskitekijöistä, apukeinoista (mikä auttaa tilanteissa) sekä vaikutuksista.
- Päiväkirjan täyttämiseen varataan kolme kuukautta aikaa, sillä työntekijöiden valmentaminen tapahtuu yksikkökohtaisesti ja kaikki työntekijät eri yksiköissä eivät näin ollen pysty täsmälleen samaan aikaan aloittamaan päiväkirjan täyttämistä. Myös työntekijöiden työvuorot ja lomat vaikuttavat siihen, mikä on sopiva ajankohta täyttää päiväkirjaa.

Digitaalisen päiväkirjan vastausten analysoiminen ja kokoaminen (11/2026–01/2027)

- Hanketyöntekijät kokoavat ja analysoivat yksiköittäin päiväkirjojen vastaukset. Vastauksista tunnistetaan usein toistuvia, vakavia tilanteita, joissa työntekijä kokee tai muutoin altistuu väkivallalle kyseisessä yksikössä.

Palautetilaisuudet (02/2027)

- Hanketyöntekijät käyvät läpi digitaalisten päiväkirjojen kootut vastaukset yksiköittäin työntekijöille ja johdolle järjestettävissä palautetilaisuuksissa (livenä).
- Palautetilaisuuksissa tuodaan päiväkirjojen avulla esiin yksikön työntekijöiden väkivaltakokemukset ja väkivallalle altistuminen ja synnytetään keskustelua työntekijöiden hyvinvoinnin vahvistamisesta ja riskien ennakoinnista.
- Jokainen yksikkö saa päiväkirjoista kirjallisen koonnin, josta ei pysty tunnistamaan yksittäisen työntekijän vastauksia.
- Ohjausryhmän kokous 02/2027 tai 03/2027. Palautetilaisuuksien jälkeen hanketyöntekijät järjestävät ohjausryhmän kokouksen, jossa myös ohjausryhmän kanssa reflektoidaan päiväkirjojen vastauksia.

Työpaketti 2:

Työpajat nuorille (03–06/2027)

- Digitaalisten päiväkirjojen vastausten pohjalta hanketyöntekijät suunnittelevat ja järjestävät yhteistyössä hankekumppaneiden kanssa 2–4 työpajaa (livenä) yksiköittäin sijaishuollossa asuville nuorille.
- Työpajoissa käydään läpi esimerkkitilanteita, joissa tapahtuu väkivaltaa, ja nuorten kanssa pohditaan, mitä tilanteessa olisi hyvä tehdä ennen, aikana ja jälkeen. Pohdinnan tukena käytetään ketjuanalyysiä (Mielenterveystalo N.d.).
- Työpajoista kerättyä tietoa käytetään työvälineen kehittämisen pohjana.

Työpajat työntekijöille (03–06/2027)

- Digitaalisten päiväkirjojen vastausten pohjalta hanketyöntekijät suunnittelevat ja järjestävät yhteistyössä hankekumppaneiden kanssa 2–4 työpajaa (livenä) yksiköittäin sijaishuollon asuinryhmien työntekijöille ja johdolle. Työpajoihin kutsutaan mukaan myös hyvinvointialueen nuorten päihde- ja mielenterveyspalvelujen työntekijöitä sekä muita ammattilaisia kuten työterveydestä ja työsuojelusta vastaavia työntekijöitä.
- Työpajojen sisältöä ei tässä vaiheessa pystytä vielä tarkasti suunnittelemaan, vaan päiväkirjoista saadut vastaukset ohjaavat niiden sisältöä.
- Työpajoista kerättyä tietoa käytetään työvälineen kehittämisen pohjana.
- Ohjausryhmän kokous 05/2027 tai 06/2027. Työpajojen jälkeen hanketyöntekijät järjestävät ohjausryhmän kokouksen, jossa reflektoidaan työpajojen antia suhteessa kehitettävään työvälineeseen.

Työvälineen kehittäminen (07–10/2027)

- Hanketyöntekijät aloittavat tekemään työvälinettä, joka auttaa väkivallan ennaltaehkäisyssä, väkivaltatilanteissa toimimisessa sekä väkivaltakokemusten jälkihoidossa sijaishuollon asuinryhmissä. Työvälineen tekemisessä hyödynnetään päiväkirjoista ja työpajoista saatua tietoa sekä aikaisemmin Pesäpuu ry:n Vertaisuus ilman väkivaltaa -hankkeessa (2023–2025) kerättyä tietoa.
- Työväline tehdään yhteistyössä hankekumppaneiden kanssa. Sitä varten kootaan kehittäjäryhmä, joka koostuu yksiköiden työntekijöistä sekä tarvittaessa muista ammattilaisista. Kehittäjäryhmän kanssa järjestetään 1–2 tilaisuutta (etänä), joissa on mahdollista antaa palautetta työvälineestä koko prosessin ajan.
- Työvälineen sisältöä tai muotoa ei tässä vaiheessa pystytä vielä tarkasti määrittelemään, vaan päiväkirjoista saadut vastaukset ja työpajoista kerätty tieto ohjaavat työvälineen tekemistä.
- Ohjausryhmän kokous 10/2027. Hanketyöntekijät järjestävät ohjausryhmän kokouksen, jossa työvälinettä reflektoidaan hankkeen ohjausryhmän kanssa.

Työvälineen pilotointi (11–12/2027)

- Hanketyöntekijät valmentavat asuinryhmien työntekijät työvälineen käyttöön (2–3 valmennustapaamista etänä, valmennukset tallennetaan työntekijöiden tueksi, lisäksi laaditaan kirjalliset ohjeet).
- Työntekijät testaavat työvälinettä yksiköissään ja antavat palautetta työvälineen toimivuudesta. Hanketyöntekijät tukevat testausta tarvittaessa ja seuraavat pilotointia tiiviisti.

Työvälineen viimeistely (01–02/2028)

- Hanketyöntekijät jatkokehittävät ja viimeistelevät työvälineen pilotoinnista saadun palautteen perusteella yhteistyössä kehittäjäryhmän sekä ohjausryhmän kanssa julkaisukuntoon. Ohjausryhmän kokous 01/2028.

Työvälineen julkaisu ja juurrutus (03–07/2028)

- Työväline julkaistaan Pesäpuu ry:n verkkosivuilla ja on kaikille avoimesti saatavilla. Julkaisun yhteydessä hanketyöntekijät järjestävät yhteistyössä hankekumppaneiden kanssa kaikille avoimen ja maksuttoman julkaisuwebinaarin (etänä), jossa esitellään työväline tarkemmin. Pyrkimyksenä on, että työväline on helposti otettavissa käyttöön, eikä se vaadi erillistä koulutusta. Julkaisuwebinaari tallennetaan ja Pesäpuu ry:n verkkosivuilla avoimesti saatavilla oleva tallenne toimii työvälineen käyttöönottokoulutuksena.

Työpaketti 3:

Hankkeen arviointi, viestintä ja raportointi (koko hankkeen ajan)

- Hanketyöntekijät laativat hankkeen viestintä- ja arviointisuunnitelman heti hankkeen alussa.
- Hanketyöntekijät tekevät yhteistyötä SOILA-koordinaatiohankkeen sekä muiden hankkeiden kanssa ja osallistuvat koordinaatiohankkeen toimintaan.
- Hanketyöntekijät tekevät jatkuvaa seurantaa, arviointia ja raportointia hankkeen etenemisestä ja taloudesta.
- Hanketyöntekijät tekevät laajasti aiheeseen liittyvää viestintää kansallisen keskustelun herättämiseksi. Lisäksi viestitään hankkeen etenemisestä sekä työvälineen kehittämisprosessista sen eri vaiheissa. Viestintää tehdään Pesäpuu ry:n verkkosivuilla ja somekanavissa sekä mahdollisuuksien mukaan hankekumppaneiden kanavissa.
- Ohjausryhmän kokous 05/2028 tai 06/2028. Hankkeen lopussa hanketyöntekijät järjestävät ohjausryhmän kokouksen, jossa tehdään tarkempi suunnitelma työvälineen skaalaamisesta kansallisesti yhdessä ohjausryhmän ja hankekumppaneiden kanssa.
- Hankkeen aikana tehdään yhteistyötä oppilaitosten kanssa, esimerkiksi tarjotaan mahdollisuuksia opinnäytetöiden tekemiseen.
- Hankkeen loppuvaiheessa hanketyöntekijät kirjoittavat koko hankeprosessista artikkelin, joka julkaistaan Pesäpuu ry:n verkkosivuilla. Lisäksi tarjotaan kansallisiin tiedotusvälineisiin artikkeleita tai muita julkaisuja (1–3 kpl), joissa herätetään keskustelua asuinyksiköiden työntekijöiden väkivaltakokemuksista ja väkivallalle altistumisesta.
- Hankkeen loppuvaiheessa hanketyöntekijät pitävät puheenvuoroja (1–3 kpl) aiheesta alueellisissa ja kansallisissa tilaisuuksissa, mikäli se on mahdollista (riippuvaista muista toimijoista ja järjestettävistä tilaisuuksista).

Lähde:

Mielenterveystalo (N.d.) Julkaisussa Huumeiden käytön omahoito-ohjelma. Viitattu 28.8.2025. <https://www.mielenterveystalo.fi/fi/omahoito/epavakauden-omahoito-ohjelma>

Lisätietoja hakemuksesta

Hankkeen tuotosindikaattoreihin merkitty 60 työssä olevaa ja osallistuvia yrityksiä 1.

Hankehakemuksen liitteenä kumppanuussopimukset Eloisalta, Valtion koulukodeilta sekä Sauma Kodit Pertunmaalta. Kumppanuussopimuksissa seuraavanlainen kirjaus: "Yhteistyökumppanin rooli ja vastuualue: Yhteistyökumppani osallistuu hankkeen kehittämis-yhteistyöhön ilman rahoitusosuutta yhteisesti hankkeen työntekijöiden kanssa sovitulla tavalla." Sopimuksissa ei ole sovittu työntekijöiden ajankäytöstä hankkeen toimenpiteisiin osallistumiseksi.

Hankkeen toteutusalue**Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?**

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Mikkeli, Mäntyharju

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä**Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat**

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	204 164	0	204 164
Flat rate 40 % kehittäminen	81 666	0	
2 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	285 830	0	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	228 664	0	0
2 Omarahoitus: Ei omarahoitusta	0	0	0
3 Kuntarahoitus	0	0	0
4 Muu julkinen rahoitus	57 166	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	285 830	0	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanketta ei esitetä rahoitettavaksi. Hanke ei täytä yleisiä valintaperusteita eikä hanke edennyt tämän takia pisteytettäväksi.

Hanke ei täytä yleisiä valintaperusteita seuraavilta osin:

Valintaperuste 3: Hankkeella on konkreettinen hankesuunnitelma, joka pohjautuu tunnistettuun tarpeeseen ja joka edistää Euroopan unionin alue- ja rakennepoliittikan ohjelman erityistavoitteen tavoitteiden tuloksellista toteutumista. Hankkeen eteneminen on seurattavissa ja todennettavissa hankesuunnitelman perusteella.

-Hankkeen konkreettiset toimenpiteet on esitetty aikatauluksineen ja alustavine suunnitelmineen, mutta aikataulutus vaikuttaa ylimitoitetulta suhteessa tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Työpajojen sisältöä ei ole pystytty kuvaamaan hankesuunnitelmalle, koska hakija kuvaa niiden muotoutuvan digitaalisen päiväkirjan vastausten perusteella. Varsinainen työväline, joka hankkeen tuotoksena syntyy on kuvattu hankesuunnitelmassa seuraavasti: Hankkeen yleisesti hyödynnettävä tulos on työväline (työvälineen muotoa ei tässä vaiheessa pystytä tarkkaan kuvaamaan). Työväline tulee olemaan avoimesti ja maksuttomasti saatavilla ainakin Pesäpuu ry:n verkkosivuilla. Hankkeen työvälineen tarvetta, vaikuttavuutta ja juurtumista hyvinvointialueen ja Valtion koulukotien käyttöön on haastavaa arvioida. THL:llä on laaja hankekokonaisuus käynnissä väkivallan torjumiseksi ja siinä ovat myös Valtion koulukodit mukana. Myöskin väkivaltatilanteiden hallintaan liittyviä menetelmiä on jo laajasti käytössä. Hankehakemuksessa ei ole esitetty suunnitelmaa siitä, miten työväline saadaan juurrutettua pysyvään käyttöön ja lisäarvo jää jo olemassa oleviin menetelmiin/työvälineisiin vähäiseksi.

-Hakijan mukaan hanke kohdentuu strategiseen painopisteeseen 4: Lastensuojelun sijaishuollon palvelujen ja muun palvelujärjestelmän systemaattisen yhteistyön kehittäminen ja uudistaminen siten, että palvelujärjestelmä kykenee vaikuttavasti ja pitkäjänteisesti vastaamaan sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin. Hakijan perustelut, miten tavoitteet kohdentuvat painopisteeseen ovat seuraavat: "Jotta sijaishuollossa olevien lasten päihde- ja mielenterveysongelmiin pystyttäisiin vastaamaan pitkäjänteisesti, on ensiarvoisen tärkeää, että sijaishuollossa työskentelevät aikuiset jaksavat ja kykenevät tekemään vaativaa työtään ja heidän hyvinvoinnistaan huolehditaan."

-Hakija ei ole osoittanut hankehakemuksella lainkaan omarahoitusosuutta hankkeelle, mutta on sähköpostilla hakijalta rahoitusosuuksista kysyttäessä vastannut, että mikäli hanke etenee myönteisenä, on Pesäpuu ry valmis kattamaan hankkeen omarahoitusosuuden (20 prosenttia) kokonaan. Lähtökohtaisesti hakijan on jo hakemusvaiheessa sitouduttava hankkeeseen omarahoitusosuudella. Hankkeeseen on haettu 20 prosentin ulkopuolista rahoitusosuutta STEA:lta. STEA:lta tullut kielteinen avustusehdotus joulukuussa 2025.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Etelä-Savon hankeryhmän kokous 8.10.2025

Itä-Suomen elinvoimakeskuksen rahoituskokous 29.1.2026

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön kokous 19.2.2026

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei